

OBSAH

ÚVOD	8
1 PODMÍNKY A SITUACE PIVOVARSKO-SLADAŘSKÉHO PRŮMYSLU V ČESKÝCH ZEMÍCH KONCEM 19. STOLETÍ	9
2 PIVOVARSTVÍ A SLADAŘSTVÍ V ČESKÝCH ZEMÍCH V PRVNÍCH LETECH DVACÁTÉHO STOLETÍ	12
2.1 Výrobně-technická základna	12
2.2 Majetková a velikostní struktura pivovarů	14
2.3 Technologie a vybavení pivovarů a sladoven	15
2.4 Ceny surovin, piva a kalkulace výroby	20
2.5 Pivovarské spolky a organizace	22
2.6 Odbytové a finanční potíže pivovarů, vznik kartelu	22
2.7 Výzkumný ústav a pivovarské školství	23
2.8 Výroba piva, počet pivovarů a významné pivovary	24
3 PIVOVARSTVÍ A SLADAŘSTVÍ ČESKÝCH ZEMÍ V OBDOBÍ PRVNÍ REPUBLIKY, OD ROKU 1918 DO ROKU 1938	27
3.1 Výrobně-technická základna a technologie výroby piva a sladu	27
3.1.1 Rozsah výrobní základny	27
3.1.2 Vývoj výrobní základny	29
3.1.2.1 Technologie výroby	29
3.1.3 Celková koncepce pivovarů a sladoven	42
3.2 Počet pivovarů, výroba a export piva	43
3.2.1 Počet pivovarů, výroba piva a velikostní struktura pivovarů	44
3.2.2 Export piva z českých zemí v období 1918–1938	46
3.2.3 Šestice plzeňských pivovarů	49
3.2.4 Tuzemská spotřeba piva	50
3.3 Výroba a vývoz sladu	51
3.4 Vlastnické poměry, svazy a organizační otázky pivovarsko-sladařského průmyslu českých zemí v období 1918–1938	53
3.4.1 Vlastnické poměry	53
3.4.2 Pivovarské spolky, svazy a organizace	54
3.4.3 Výzkumné ústavy a školy, Pivovarský dům	55
3.4.4 Kontingentní smlouva	56
3.5 Daně, ceny, mzdy a pracovníci	58
3.5.1 Zdaňování piva	58
3.5.2 Ceny piva	59
3.5.3 Kalkulace a rentabilita výroby piva	60
3.5.4 Ceny pivovarských surovin	63
3.5.5 Mzdy a pracovníci	64
4 PIVOVARSTVÍ V DOBĚ PROTEKTORÁTU ČECHY A MORAVA, 1939–1945 (OBDOBÍ DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLKY)	69
4.1 Důsledky odstoupení Sudet po vzniku Protektorátu	69
4.2 Vznik hospodářské skupiny a Českomoravského svazu pro chmel, slad a pivo	71
4.3 Výzkumný ústav pivovarský, pivovarské školy a ediční činnost	73
4.4 Výroba piva a sladu a počty pivovarů	74

4.4.1	Výroba piva a počty pivovarů	74
4.4.2	Výroba sladu	75
4.5	Ceny surovin a piva, zdaňování piva	75
4.5.1	Ceny surovin a piva	75
4.5.2	Zdaňování piva	76
5	PIVOVARSTVÍ ČESKÝCH ZEMÍ PO 2. SVĚTOVÉ VÁLCE V OBDOBÍ 1945 AŽ 1989	78
5.1	Znárodnění pivovarsko-sladařského průmyslu	79
5.2	Ústřední organizace a orgány centrálního řízení pivovarsko-sladařského průmyslu	84
5.2.1	Období 1945–1948	84
5.2.2	Období 1948–1989	85
5.3	Změny a vývoj výrobně-technické základny pivovarsko-sladařského průmyslu	87
5.3.1	Období 1945–1955	87
5.3.2	Období 1956–1989	89
5.3.3	Pokusy o cílený rozvoj a hlavní akce rozvoje pivovarsko-sladařského průmyslu	97
5.3.4	Rozsah výrobní základny	101
5.3.4.1	Pivovary	101
5.3.4.2	Sladovny	103
5.4	Výroba pivovarsko-sladařského oboru 1945-1989	105
5.4.1	Výroba, spotřeba a export piva	105
5.4.1.1	Technologie výroby	105
5.4.1.2	Nástroje centrálního řízení výroby – ČSN a THN	107
5.4.1.3	Hlavní sortiment vyráběných piv	111
5.4.1.4	Tuzemská spotřeba piva	116
5.4.1.5	Export piva a přesuny piva na Slovensko v období 1945 až 1989	117
5.4.2	Výroba a export sladu	121
5.4.3	Ostatní výroby	122
5.4.3.1	Výroba nealkoholických nápojů	122
5.4.3.2	Vinařská výroba	122
5.4.3.3	Dokrmny skotu	123
5.5	Energetické zajištění výroby	123
5.6	Výzkumný ústav pivovarský a sladařský, ediční činnost, popularizace vědeckotechnických poznatků	125
5.6.1	Výzkumný ústav pivovarský a sladařský	125
5.6.2	Ediční činnost	127
5.6.3	Popularizace vědeckotechnických poznatků	127
5.7	Ceny piva, hlavních surovin a zdaňování piva	128
5.7.1	Ceny piva	128
5.7.2	Ceny základních surovin	134
5.7.3	Zdaňování piva	135
5.8	Pracovníci v pivovarsko-sladařském průmyslu, jejich příprava a odměňování	136
5.8.1	Pracovníci a jejich odborná příprava	136
5.8.2	Odměňování pracovníků v pivovarech a sladovnách	139
6	PIVOVARSKÝ A SLADAŘSKÝ PRŮMYSL PO ROCE 1989 V OBDOBÍ 1989 AŽ 2000	145
6.1	Nové organizační uspořádání	145
6.2	Divergence organizačního uspořádání	146
6.3	Restituce a privatizace pivovarů a sladoven	146
6.3.1	Restituce	146
6.3.2	Privatizace	147

6.4. Vznik dobrovolných profesních organizací	149
6.4.1 Český svaz pivovarů a sladoven	149
6.4.2 Český svaz malých nezávislých pivovarů	154
6.4.3 Spory mezi pivovarskými svazy	155
6.4.4 Spolek českých sládků	156
6.4.5 Celooborové akce a soutěže	156
6.5 Restrukturalizace, právní formy a vlastnické změny v pivovarsko-sladařském průmyslu po roce 1989	159
6.5.1 Restrukturalizace podniků a vývoj právních forem po roce 1989	159
6.5.2 Vstup zahraničních společností do českého pivovarství	161
6.5.3 Změny výrobní základny a výrobních možností komerčních pivovarů	166
6.5.4 Výrobní základna výroby sladu	169
6.5.5 Restaurační pivovary	170
6.6 Technologický a technický vývoj po roce 1989	171
6.6.1 Pivovary	173
6.6.2 Sladovny	182
6.6.3 Energetické zajištění výroby	183
6.6.4 Výzkumný ústav pivovarský a sladařský	187
6.7 Výroba pivovarského a sladařského průmyslu v období 1990–2000	188
6.7.1 Výroba a tuzemská spotřeba piva	188
6.7.1.1 Výroba piva celkem	188
6.7.1.2 Spotřeba piva v českých zemích	191
6.7.2 Export piva	195
6.7.3 Výroba sladu	198
6.7.4 Export sladu	201
6.7.5 Ostatní výroba v rámci pivovarsko-sladařského průmyslu	203
6.8 Ceny surovin, ceny piva a zdanění piva	204
6.8.1 Ceny surovin	204
6.8.2 Ceny piva	207
6.8.2.1 Obchodní ceny (ceny pivovarů a ceny průmyslových výrobců)	207
6.8.2.2 Spotřebitelské ceny piva	209
6.8.3 Zdanění piva	211
6.9 Hospodářské výsledky pivovarsko-sladařského průmyslu českých zemí v nových podmínkách	214
6.9.1 Hospodářské výsledky ve výrobě piva	214
6.9.2 Hospodářské výsledky ve výrobě sladu	217
6.9.3 Postavení podniků pivovarsko-sladařského průmyslu v rámci hospodářství ČR	218
6.10 Pracovníci, produktivita práce, mzdy	218
6.10.1 Změny v profesním zaměření pracovníků	218
6.10.2 Počet pracovníků a produktivita práce	219
6.10.3 Mzdy a osobní náklady	220
PŘÍLOHY	225
<i>Příloha 1 Významné spolky, svazy a organizace pivovarského a sladařského průmyslu v Československé republice (stav k 1. 1. 1931)</i>	226
<i>Příloha 2 Pivovary českých zemí v období před I. světovou válkou (stav v roce 1913)</i>	228
<i>Příloha 3 Pivovary českých zemí v době ČSR – rok 1933</i>	244
<i>Příloha 4 Pivovary českých zemí v době ČSSR – rok 1968</i>	254
<i>Příloha 5 Pivovary českých zemí v době ČR – rok 2000</i>	258
<i>Jmenný rejstřík</i>	261